

# NARODNI DNEVNIK

Neodvisen političen list.

Izhaja vsak dan popoldne.

Mesečna naročnina:

V Ljubljani in po pošti Din 16, inozemstvo Din 25.

Uredništvo: Wolfova ulica št. 1/I. — Telefon 213.

Upravništvo: Marijin trg 8. — Telefon 44.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifi.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu št. 13.633.

## Pohod demokracije.

Demokracija je na pohodu. Tega razveseljivega dejstva ne ovrže nihče. V Franciji in Angliji je že zavladala demokracija, v Italiji in Nemčiji se njena zmaga nevdržno pripravlja in Amerika je že davno v krogu demokracije. Pet prvih velesil sveta je priznalo načelo demokracije in zato bo to načelo vladalo in zato bodo napredovali samo narodi, ki služijo demokraciji.

Demokracija je na pohodu. Ves svet računa s tem dejstvom, le mi se zani ne menimo. Nas brigajo samo grozotni izgledi neobstoječe komunistične zarote in zmisel imamo samo za peklenske namene aranžerjev spopadov pred pošto. Vemo sicer, da je eno ko drugo neresnično, toda ljudstvo tega ne ve in zato cvete špekulacija na nevednost ljudstva.

In tako se dnevno polnijo predali naših listov z medsebojnimi napadi in odkrivanjem »zarot«, dočim se o najpomembnejšem dogodku sveta, o Londonski konferenci, piše samo toliko, kolikor poročajo k nam izgubljene brzojavke.

In vendar bi imeli Jugoslovani več ko en vzrok, da se za Londonsko konferenco živo zanimamo. Že dejstvo, da je na konferenci zastopana tudi naša država, pove vse. Niso dali vladarji sveta naši državi mesta na Londonski konferenci, če ne bi tam šlo za naše tako važne interese, da jih ni bilo mogoče prezreti.

Toda tudi smelo se jih ni prezreti, zakaj svojo udeležbo na Londonski konferenci smo si priborili s trpljenjem in opustošenjem naših krajev ter s pol milijonom vojnih žrtev.

Pravico smo si priborili, ali pa jo bomo znali sedaj tudi varovati?

Vpliv vsakega zastopnika na konferenci je odvisen od stališča, ki ga ima ima v domovini. S čem pa smo podprli mi stališče naših zastopnikov? Če bi prišel tujec v naše kraje in čital naše časopise sedaj ob zasedanju konferencie, bi moral konstatirati, da se naši časopisi zanimajo za vse, samo za Londonsko konferenco ne. In mirno bi smel brzojaviti v London, da smejo naši državni odbiti še par odstotkov vojne odškodnine, ker javno mnenje je za to vprašanje apatično. Potem pa, če bi nas doletela nesreča, potem bi bili seveda divje ogorčeni in kakor se obmetujemo sedaj zaradi dogodka pred pošto z očitki, tako bi se potem psovali, kdo da je zakrivil neuspeh v Londonu. V zvezi njeni po toči smo pač od nekdanj mojstri.

Res je sicer, da trenutno ne gre še za izpremembo na konferenci v Spaa določene ključa glede nemške vojne odškodnine, temveč da gre danes le za izvedbo izvedeniškega poročila. Toda tisti, ki bo priboril denar, tisti bo tudi odločeval o njegovi razdelitvi.

Zato pa je naša dolžnost, da tudi mi s svoje strani priporočimo k uspehu Londonske konference.

Ker je demokracija na pohodu, samo zato se vrši Londonska konferenca in kakor hitro pade demokracija, je tudi konec Londonske konference. Naša dolžnost je zato, da smo tudi mi med onimi, ki podpirajo pohod demokracije, naša naloga je, da s svojim delom dokažemo, da smo tudi mi dežela, ki je za demokracijo Londonsko konferenco.

Demokracija je na pohodu. Ta klic mora veljati tudi za Jugoslavijo. Ne samo iz idealnih, temveč predvsem tudi iz materialnih ozirov. Mi moramo jasno pred svetom manifestirati, da smo v taboru Herriota in Mac Donalda in potem smemo biti sigurni, da bo vojna odškodnina nam pravilno odmerjena.

Ne v taboru Herriotove ali Mac Donalove stranke, temveč v taboru na pohodu se nahajajoče svetovne demokracije, katere najvidnejša predstavitev sta danes ravno Herriot in Mac Donald.

Da nam je bilo priznanih vsaj pet odstotkov od nemške vojne odškodnine je zasluga našega kralja Aleksandra. Naša naloga pa je, da ta njegov uspeh ne zaigramo.

Zato pomnimo dobro, da je demokracija na pohodu in da smo mi zadnji,

## Pred odločilnim bojem za koncentracijsko vladu.

Pašić — Jovanović.

Beograd, 22. julija. Danes dopoldne je g. Pašić poslal v predsedništvo narodne skupščine dr. Laza Markovića, da se razgovarja z g. Jovanovićem o situaciji. Potem se je dr. Marković vrnil v predsedništvo vlade in obvestil g. Pašića o uspehih razgovora.

Beograd, 22. julija. Predsednik parlamenta g. Jovanović danes nima namena oditi v dvor, ker je svojo misli v dvoru že dovršil do seje glavnega odbora radikalne stranke, ko je obvestil krono o poslednjih razgovorih, ki jih je imel s šefi opozicije. G. Jovanović pripravlja sedaj zase teren v glavnem odboru radikalne stranke.

Odločitev pade na seji glavnega odbora radikalne stranke?

Beograd, 22. julija. Danes je prišlo v radikalni klub večje število poslanec iz notranjosti, katere si skušajo pridobiti razni agitatorji ene ali druge struje za volilno ali pa za koncentracijsko vladu. Predsednik radikalnega kluba g. Gjuričić je izjavil Vašemur dopisniku, da se po njegovem mišljenju seja radikalnega kluba sploh ne bo vršila in da se bo cela stvar končala na seji glavnega odbora radikalne stranke.

## Tri kombinacije.

Beograd, 22. julija. Politična situacija se tekom današnjega dne ni prav nič izpremenila. Gosp. Pašić in Jovanović nadaljujeta istočasno konference. Za rešenje krize po gospodu Jovanoviću obstoje za sedaj tri kombinacije. Po prvi kombinaciji bi obrazloval g. Jovanović koncentracijsko vladu, obstoječo iz več strank; po drugi kombinaciji bi se osnovala koalicijska vladu med radikali in klerikalci, katero bi podpirala vsa opozicija in tretja najmanj verjetna kombinacija je, da bi se postavila homogeno radikalna vladu z g. Jovanovićem na čelu. Tako vladu bi istotako podpirala opozicija. Ne ve se, katere od teh kombinacij bo uspeła, ker trdijo, da Jovanović ne bo šel tako daleč, da bi prišlo do razkola v radikalni stranki.

## ZADNJE KONFERENCE PRED ODLOČITVIJO.

Beograd, 22. julija. Po včerajšnji plenarni seji vlade je g. Pašić danes samo konferiral. Ob 12. uri je imel važen razgovor s Pribečevićem. Vladu je konferiranje preložila, ker tudi ona pričakuje odlokov seje glavnega odbora radikalne stranke.

Beograd, 22. julija. Opozicijski klub je danes samo konferiral. Po sinočnji odredbi šefov opozicije ne namerava opozicijski blok v tem času podvzeti nobene večje akcije, da ne bi škodil akciji g. Jovanovića in njegovemu povoljnemu položaju v radikalnem klubu. Tudi opozicija pričakuje odlokov glavnega odbora radikalne stranke. Njena prava akcija se bo pričela šele, ko bo g. Jovanović uspel s svojo vladu.

## POGAJANJA S FRANCIJO ZA DEFENZIVNO POGODBO.

Beograd, 22. julija. Poluradno poročajo, da se bodo nadaljevala pogajanja med našo in francosko vladu glede defenzivne pogodbe. G. Spalajković, naš predstavnik v Parizu, je o tem konferiral s francoskim ministrskim predsednikom g. Herriotom. Pogodba bo najbrž v kratkem podpisana.

ki bi smeli to dejstvo prezreti. Naša bodočnost je neločljivo zvezana z usodo demokracije, zakaj če zavladu brutalnost, če zagospodari na svetu pravica močnejšega, tedaj ne reši 12 milijonskega jugoslovenskega naroda prav nobeno junaštvo.

Naš nacionalni program je posebej ljenje pravice. Ta pa more obstati le, če vladu demokracija. In zato je naša prva nacionalna dolžnost, da smo za demokracijo, da je tudi Jugoslavija dokaz, da je demokracija na pohodu.

Beograd, 22. julija. Nasproti včerajšnjemu dnevu, ko je bila politična situacija zelo živa, je današnji dan popolnoma miren, ker so pripravljene vse mere od strani g. Pašića in Jovanovića za borbo radi volilne ali koncentracijske vlade. Danes je vse v zastoju. Celokupna situacija je v znamenju pričakovanja seje glavnega odbora radikalne stranke. Del radikalov in samostojni demokrati menijo, da bo tudi sedaj uspel g. Pašić, da onemogoči akcijo g. Jovanovića in da bo dobil volilni mandat do prihodnje nedelje. Radikali, pristaši g. Pašića, kombinirajo, da se bodo volitve vršile 26. oktobra.

Beograd, 22. julija. Danes do 1. ure popoldne je g. Pašić konferiral s Krsto Mileticem, dr. Lazo Markovićem, Kojićem in z Alekso Žujevićem. Na tej konferenci se je razpravljalo o situaciji. Ugotovili so, da je bil položaj za Jovanovića včeraj mnogo boljši, kot danes in zato smatrajo, da bo kriza v vsakem slučaju skoro končana. Ako namreč Jovanović ne uspe s svojo akcijo, potem bo g. Pašić v dveh do treh dneh sestavil volilno vladu. Ako pa Jovanović uspe, potem bi tudi on sestavil koncentracijsko vladu v enem do dveh dni.

ki. Vsa pažnja je osredotočena na to, ali bo g. Jovanović prišel z obrazlovanjem koncentracijske vlade, ali pa vlade od ene gori navedenih kombinacij, ali pa bo počakal sklepa glavnega odbora radikalne stranke v tem vprašanju. Ako bo Jovanović počakal seje, da čuje mišljenje kluba in glavnega odbora radikalne stranke, potem trdijo, da bo Pašić v tem slučaju gotovo zmagal.

## Nova knjiga o Tarzanu Tarzan in svet

Z današnjim dnevom prične izhajati drugi del Tarzanove knjige.

Nova knjiga »Tarzan in svet« je še mnogo bolj zanimiva ko prva. Spremljamo našega Tarzana po njegovih potih med kulturnim svetom in z njim vred doživljamo vesele in grozne ure. Vidimo Tarzana v Parizu, ko ga skušajo zlikovci ubiti, ker brani pravico. Tarzan je nad vsemi in njegova moč premaga vse.

In potem vidimo Tarzana v Afriki in v kolonijah. Povsodi preži na Tarzana smrt, povsodi ga obdajajo nevarnosti.

Vse doživlja Tarzana pa preveva njegova globoka ljubezen do Jane Porter. Kljub vsem vabam drugih žen ostane Tarzan zvest svoji ljubezni in ko zadene Tarzana udarec za udarcem ne ljube usode, odide nazaj v džunglo, kjer končno doseže srečo.

»Tarzan in svet« je najbolj čitana knjiga sedanje dobe. In to po pravici. Ni kmalu bilo še knjige s tako napetim dejanjem in s tako mojstrskimi opisi. Pri tem pa je »Tarzan in svet« knjiga, ki se jo more dati vsakemu otroku v roke, zakaj ob plemenitem Tarzanu se razbijejo vse nizke strasti.

Zlasti pa opozarjamo vse, da je knjiga »Tarzan in svet« sicer nadaljevanje prvega dela, da pa je čisto samostojna knjiga in da bo vsakdo razumel njeno vsebino, pa čeprav prvega dela ni čital.

Opozorite na to vse svoje znance, da se seznanijo z Tarzanom, ki je inak modernega sveta!

Čitajte roman »Tarzan in svet«!

Čitajte »Narodni Dnevnik«, edini venski neodvisen dnevnik!

## Londonska konferenca.

London, 22. julija. Plenarna seja konference, ki se je imela vršiti v ponedeljek, bo šele v sredo. Na dnevnem redu seje so poročila komisij. Razprave o vojaški izpraznitvi Poruhirja, o nemških reparacijah v blagu za časa izvajanja izvedeniškega poročila ter o podrobnih določitvi načina sankcij se na seji ne bodo razpravljala. Vprašanje pritignitve Nemčije še ni rešeno. Nemška vladu je izjavila, da pridejo nemški delegati v slučaju povabila v 48 urah v London.

## IZJAVA HERRIOTA.

Pariz, 22. julija. »Quotidien« priobčuje interview svojega dopisnika s Herriotom, ki je izjavil, da so dela konference sicer še zelo oddaljena od svojega konca, da pa so bili doseženi že važni rezultati. Rešili smo politične probleme zelo kočljive narave. Nikdar se še niso vršila pogajanja med zavezniki v prisrčnejšem ozračju ko sedaj, nikdar še ni odkritostnejše medsebojno razumevanje pogajanja tako zelo olajšalo kakor sedaj, Herriot je nato hvalil pravicoljubnost angleških delegatov, ki so v polni meri vpoštevali razpoloženje Francozov. Z zadovoljstvom je ugotovil Herriot, da je angleško časopisje podarilo zmerni ton francoskega časopisja in da je angleško javno mnenje prepričano, da je prinesla francoska delegacija s seboj v London nov duh. Zakaj na Londonski konferenci podvzeto delo je težavno in dovršljivo le, če se zaupa dobri volji onih, ki so jo podvzeli in ki hočejo izvesti sporazum in mirno sožitje narodov.

## POSVETOVANJA GLEDE NOVIH MINISTROV.

Beograd, 22. julija. V političnih krogih trdijo, da je g. Jovanović na sinočnji konferenci v ministrstvu gradbe z Mišom Trifunovićem nadaljeval sestavo liste ministrov koalicijske radikalov in klerikalcev. Po tej konferenci in po seji vlade se je vršila konferenca v predsedništvu narodne skupščine med g. Jovanovićem in pristaši koalicijske. Na tej seji so sklenili, da koalicijska ne bo podvzela nobenih akcij pri kroni, dokler ne izrazi glavni odbor radikalne stranke svojega mnenja o situaciji.

## ITALIJANSKI POSLANIK PRI DR. NINČIČU.

Beograd, 22. julija. Danes je italijanski poslanik general Bodrero posetil zunanega ministra dr. Ninčiča. Bodrero se je razgovarjal z njim o reševanju ostalih spornih vprašanj med našo državo in Italijo. Slednjič je general Bodrero izročil zunanjemu ministru odlikovanja, ki jih je podelila italijanska vladu našim diplomatom še ob priliki saintgermanske pogodbe.

## KAKO SNUBJO ITALIJANI NAŠE FANTE.

Gorica, 22. julija. Trinajsti polk poljske artiljerije v Rimu je poslal te dni očetu vojaka Antona Končiča znaten znesek ter mu sporočil, da izhaja ta vsota iz ustanove »Cesare Allievi«, katero so ustanovili preostali generali Cesara Allievi v prid potrebnim družinam vojakov, ki so se odlikovali z dobrim vedenjem in vestnostjo v službi.

## ŠTRAJK.

Turin, 22. julija. Včeraj se je začel protestni štrajk delavcev v žvepljenih rudnikih proti petim tukajšnjim podjetjem, ki niso hotela pristati na sporazum, med tem ko je v drugih delavnicah ta sporazum že davno v veljavi. Delavstvo je stopilo v stavko v znak protesta. Na sedežu fašista se je vršil shod, od koder so se delavci podali pred prefekturo, kjer so vsklikali Mussoliniju in fašistovskemu sindikalizmu.

## BELEŽKE.

»Slovenski Narod« piše, da je v sedanjih krizi deviza klerikalcev: »Vse prodamo, kar imamo...!« Če je vest »Slov. Naroda« resnična ali ne, ne vemo. Pač pa vemo, da ne more »Slov. Narod« te devize nikdar več imeti, ker je bil že lani z živim in mrtvim inventarjem vred prodan.

## OPTIMIZEM V BRUSLJU.

Pariz, 22. julija. Poročevalec »Intransigeant« a je imel v Londonu razgovor z ministrom Theunisom, ki mu je izjavil, da bo dosegla Londonska konferenca pomembne uspehe. Tako je sklep, ki ga je dosegla prva komisija resničen uspeh in vse kaže, da se bliža reparacijsko vprašanje svoji rešitvi. V splošnem je ustvarila konferenca novo atmosfero. Še obstoječe težkoče so z ozirom na dobro voljo vseh rešljive. Theunis je prepričan, da bo Nemčija sklepe konference sprejela, ker bi drugače zapečatila popoln bankerot nemške rentne marke. Na vprašanje časnikarja, če misli, da bo mogoče nemške obligacije plasirati, je odgovoril Theunis, da na vsak način. To posojilo je najmanj tako dobro, ko posojila, ki so se dala drugim manjšim državam in ki so se zelo lahko plasirala. Vse opravičuje zato optimizem in da se sme postaviti za pet let težkega dela pika.

## VTIS V PARIZU.

Pariz, 22. julija. Časopisji so splošno mnenja, da ne pomeni v Londonu doseženi sporazum, če pusti Franciji proste roke, nobene kršitve Versajske pogodbe. »Matin« pravi, da je sporazum pameten. »Petit Parisien« piše: Posredovalci so v resnici lahko ponosni, ker so bistveno prispevali k uspehu konference. »Petit Journal« pravi: Če bo plenarna seja Londonske konference sporazum ratificirala, tedaj bo opasen stadij konference premagano. »Homme libre« pa pravi: Dobri začetki konference so znak njenega dobrega konca.

## RAZKOL V RADIČEVI STRANKI.

Beograd, 22. julija. Radikali so dobili obvestilo, da je imel g. Häusler danes sestanek z g. Jalžabetićem glede obrazovanja nove hrvatske seljačke stranke, ki bi nadaljevala vzporedno z g. Radićem svojo akcijo na Hrvatskem.

## PROTI FAŠISTOVSKEMU MNENJU.

Milan, 22. julija. Včerajšnji »Corriere della Sera« polemizira v uvodnem članku s kremonskim poslancem Farinaccijem, ki se je v svojih govorih na zadnjih fašistovskih zborovanjih pokazal za enega najbolj nepopustljivih fašistov in utemeljuje svojo nepopustljivost tudi v svojem listu »Cremona nuova«. »Če hočemo presoditi položaj,« pravi »Corriere della Sera«, »moramo upoštevati dejstva in besede. Dejstva so zborovanja prostovoljne milice in tiškovni zakon, a besede so one objave v fašistovskih listih in govori, ki so govoreni na zborovanjih fašistovske stranke. List pravi dalje, da ne manjka fašistov, ki žele vrnitve rednih razmer, da pa so tudi fašisti z nasprotnim mnenjem in med njimi ravno taki, ki so najvplivnejši predstavitelji fašistovske stranke. Med temi poslednjimi je tudi kremonski poslanec Farinacci. Ta je napisal v svojem listu med drugim tudi to: »Vzemimo, da ostanemo tudi samo za hip v parlamentu v manjšini, vendar naj vsled tega nihče ne triumfiru, ker oblasti vseeno ne bomo prepustili nikomur. Tudi če bi vladu odstopila, pride na njeno mesto samo tisti, ki ga imenuje fašizem in ne kralj.« »Corriere della Sera« pravi nato, da to mnenje Farinaccija ni več samo teorija, ampak žalitev krone. In takih mnenj ne bi smele oblasti pripustiti. Program Farinaccija je program subverzivnih elementov in uporablja le za zmagovalce v premagani deželi. Zato je za Italijo vseskozi zrešen.

## Borzna poročila.

Beograd, 22. julija. Dunaj 0.1192.50 do 0.1194, Praga 251.25—251.50, Pariz 434 do 436, London 370.50—370.75, Curih 1553 do 1554, New York 84.35, Milan 363.50—364, Amsterdam 32.40.

Curih, 22. julija. Beograd 6.45, Pariz 28.05, New York 54.75, London 23.89, Praga 16.15, Dunaj 76<sup>1</sup>/<sub>4</sub>, Trst 23.32.

Trst, 22. julija. (Predborza.) Beograd 27.40—27.45, London 101.50—101.65, New York 23.05—23.10, Pariz 119.50—120, Dunaj 324—326, Curih 423—424, Praga 68.75—69.

Dunaj, 21. julija. Beograd 633, Milan 3049, London 310.000, New York 70.935, Pariz 3627, Praga 2140, Curih 12.915.





